༄༅། །བློ་རིགས་ཀྱི་སྡོམ་ཚིག་བླང་དོར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

心類攝頌——《明取捨鏡》

ཨ་ཀྱཱ་ཡོངས་འཛིན་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་སམ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཛད་པའོ།

阿嘉教師妙音喜慧又稱善慧成就（洛桑屯朱）撰

ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཡེ།

南無曼舒希利耶（禮敬文殊師利）

བློ་རིགས་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། །ཡུལ་ཅན་བློ་དང་ཡུལ་གཉིས་ལས། །སྤྱིར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། །རང་ཡུལ་ཅི་རིགས་ལྡན་པ་ཡི།

1. 論述心類學，有二境具境，具境之定義，具自境事物。

།དངོས་པོ་དེ་ཡིན་དབྱེ་བ་ནི། །གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ། །བརྗོད་བྱེད་སྒྲ་ཀུན་དང་པོ་དང་། །ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གཉིས་པ་དང་།

2. 具境之類別，色識不應行，諸詮聲屬初，諸識皆屬次，

།གང་ཟག་མཐའ་དག་གསུམ་པ་ཡིན། །བློ་ལ་མཚན་ཉིད་རྣམ་གྲངས་དང་། །དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། །རིག་པ་བློ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཡིན།

3. 諸情不應行。識性相數量，類別共有三：識性相謂「觀」，

།བློ་དང་ཤེས་པ་རིག་པ་དང་། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན། །དབྱེ་ན་རྣམ་པ་མང་ཡོད་དེ། །རྟོགས་པའི་བློ་དང་མ་རྟོགས་བློ།

4. 心及識及觀，明等皆同義。類別有眾多，瞭然不瞭然，

།བློ་རིགས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་དང་། །ཚད་མ་དང་ནི་ཚད་མིན་དང་། །རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་བློ་གཉིས་དང་། །མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་དཔག་དང་།

5. 或心類七相，正量及非量，分別不分別，現識與比度，

།སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་སོགས་མང་། །རང་ཡུལ་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ལ། །རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་བློ་ཞེས་བྱ། །བློ་རིགས་བདུན་ལས་མངོན་རྗེས་དང་།

6. 心王心所等。知未知境故，瞭然不瞭然。七相中現比，

།བཅད་ཤེས་གསུམ་པོ་རྟོགས་པའི་བློ། །གཞན་བཞི་མ་རྟོགས་བློ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། །ཡིད་དཔྱོད་རྟོགས་བློར་གསུངས་པ་ནི།

7. 再決皆瞭然，他四不瞭然。然有學者說，伺察屬瞭然，

།ཡིད་དཔྱོད་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ལ་དགོངས། །རྟོགས་ལ་དངོས་ཤུགས་རྟོགས་གཉིས། །རྣམ་པ་ཤར་དང་མ་ཤར་བར། །ཡུལ་དེ་རྟོགས་ལ་རིམ་བཞིན་འདོད།

8. 知謂「伺察知」。知有直間接，依顯未顯像，進而了知境。

།སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། །སྒྲིར་བཏང་ཚད་མས་དངོས་ཤུགས་དང་། །མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་དཔག་གིས། །དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་གསུངས་པ་དེ།

9. 《七除意暗》說，量直間接知；現識與比度，直間接了知。

།དང་པོ་གོ་ཐོབ་རགས་པ་དང་། །གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡི་ལུགས། །ཡང་ན་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་ནི། །མངོན་རྗེས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དགོངས།

10. 起初粗會意，次乃經部宗，或是後二者，緣別現比說。

།ཚད་མིན་བློ་ཡི་དངོས་ཤུགས་ཀྱིས། །རྟོགས་ཚུལ་གསུངས་པའང་དེས་རིགས་འགྲེ། །བློ་རིགས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། །ཡིད་དཔྱོད་སྣང་ལ་མ་ངེས་པ།

11. 依此知非量，直間接知法。心分七類別：「伺察」「見不悟」，

།བཅད་ཤེས་ལོག་ཤེས་the་ཚོམ་དང་། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དང་བཅས་བདུན། །དེ་ཡང་རང་ཡུལ་བདེན་པ་ལ། །གསར་དུ་ཞེན་པའི་ཚད་མིན་བློ།

12. 「再決」「顛倒」「疑」，「現識」「比度」七。伺察之性相：新耽自境之，

།ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དབྱེ་ན་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་འགལ་བ་དང་། །མ་ངེས་པ་དང་མ་གྲུབ་དང་།

13. 諦實非正量。爾分「無理據」，以及「理相違」，「不定」及「不成」，

།ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ཕབས་པའི། །ཡིད་དཔྱོད་དང་བཅས་རྣམ་པ་ལྔ། །མཚན་གཞི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྨྲ། །མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་ཙམ་ལས།

14. 「雖有然未定」，共有五類別，事例循次說：由言「無常」聲，

།སྒྲ་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་བློ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི། །འགལ་དང་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི། །རྟགས་ལས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དང་།

15. 起聲無常念，及由相違因、不定因以及，不成因所執、

།བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ། །མི་རྟག་པ་རུ་འཛིན་པ་ཡི། །ཡིད་དཔྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། །བསྡུས་ན་གཉིས་ཏེ་དང་པོ་ནི།

16. 依所作性因，執聲無常之，伺察之識等。伺察識分二：

།རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་། །ཡིད་དཔྱོད་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་ནི། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཡིད་དཔྱོད་དོ། །ཐོས་བྱུང་ཙམ་གྱི་གོ་བ་ནི།

17. 依理及不依；四者後伺察，依理伺察識。聞所生會意，

།ཕལ་ཆེར་ཡིད་དཔྱོད་ཡིན་པས་ན། །དེ་རྒྱུན་བརྟན་པོ་མིན་ཞེས་གསུངས། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡི་བློ། །རང་གི་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་ནི།

18. 多屬伺察故，爾續不堅固。見而不悟識：自趨境自相，

།གསལ་བར་སྣང་ཡང་མ་ངེས་པའོ། །དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་དེ་ར་ཕྱུར་བའི། །དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རང་རིག་གསུམ། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི།

19. 雖明見不悟。爾分三類別：「根」「意」「自證」現。瑜伽現識力，

།གང་སྣང་ཐམས་ཅད་ངེས་པས་ན། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་མེད་དོ། །དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་ལ་ཡང་ལྔ། །ཡིད་ནི་གཞན་དུ་ཕྱོགས་དུས་ཀྱི།

20. 所見皆瞭然，故無「見不悟」。此根現有五：意力向他時，

།སོ་སྐྱེའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས། །རེག་འཛིན་དབང་མངོན་བར་ལྔའམ། །སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་མངོན་ལྔའི། །སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུའོ།

21. 凡夫色根現，至觸根現五；亦是凡夫之，五根現終際。

།སོ་སྐྱེའི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི། །ཡིད་མངོན་དང་ནི་རང་རིག་ཀུན། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། །འཕགས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་ནི།

22. 凡夫「意」「自證」，邊際剎那皆，見而不悟識。聖者意現識，

།ཚད་མར་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས་གསུངས། །དེ་འདྲའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི། །རྒྱང་འཕེན་པ་དང་གཅེར་བུ་པའི། །རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་།

23. 乃量《量嚴》說。自證例繁多：有如順世及，裸形之自證，

།ལོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་དང་། །རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡི། །རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ལྟ་བུ་དང་།

24. 覺受爾等之，比量邪見等；又如自派中，有部之自證；

།སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་གི །སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ལྟ་བུ་མང་། །རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ཚད་མིན་ཕྱི། །རིག་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

25. 凡夫自證之，最終剎那等。證已知非量，此識謂再決。

།དབྱེ་ན་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གི། རྒྱུན་དུ་བྱུང་བའི་བཅད་ཤེས་དང་། །དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི། །བཅད་ཤེས་དང་བཅས་གསུམ་དུ་ཡོད།

26. 分現比續之，再決識以及，非前二再決，共有三類別。

།དང་པོ་ལ་ཡང་དབང་ཡིད་དང་། །རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི། །བཅད་ཤེས་ལ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། །རིམ་བཞིན་དབང་མངོན་ལྔ་པོ་དང་།

27. 初者事例多，「根」「意」及「自證」，「瑜伽」再決等。循次：五根現、

།གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། །རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་རང་རིག་དང་། །སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ།

28. 知他心神通、具續之自證、有學瑜伽現，第二剎那者。

།མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནི། །དེ་བཞི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི། །བཅད་ཤེས་སུ་ནི་འཇོག་ཀྱང་རུང་། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡི།

29. 非上四者之，現識二剎那，亦可被安立。第二如比量，

།སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གསུམ་པ་མངོན་རྗེས་སོ་སོ་ཡིས། །དྲང་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། །ཚད་མ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བཞིན།

30. 第二剎那者。第三如現比，所引決定念，如量二剎那。

།བསྡུ་ན་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དང་། །རྟོག་མེད་བཅད་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུས། །ལོག་ཤེས་མཚན་ཉིད་རང་གི་ཡུལ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་བློའོ།

31. 再決由分別，非分別二攝。顛倒識性相：倒執自境心。

།དབྱེ་ན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། །རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི། །ཞེན་རིག་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དང་།

32. 分別顛倒及，非分別共二。前者謂錯亂，所耽境耽執；

།རང་གི་འཛིན་སྣང་ལ་འཁྲུལ་བའི། །གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་རིག་པ་དེ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། །དང་པོ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི།

33. 無分別顛倒：錯亂所執境，明見者之識。前者事例如，

བདག་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། །གངས་རི་སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཡི། །དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་ཡིན། །ཚད་མ་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས།

34. 人法二我執。後如根識見，雪山呈藍色。《七除意暗》說，

།ལོག་རྟོག་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། །སྒྲོ་འདོགས་གསུམ་པོ་དོན་གཅིག་དང་། །དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡང་། །རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་གསུངས།

35. 邪顛倒分別，增益三同義；不合義疑乃，無分別顛倒。

།རང་གི་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ། །དོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། །དོན་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆ་མཉམ་པའི། །ཐེ་ཚོམ་གསུམ་ཡོད་རིམ་པ་བཞིན།

36. 疑謂於自境，二邊惑心所。分三「合義」及，「不合義」「等分」：

།སྒྲ་མི་རྟག་གམ་སྙམ་པ་དང་། །དེ་བཞིན་རྟག་གམ་སྙམ་པ་དང་། །རྟག་གམ་མི་རྟག་སྙམ་པའི་བློ། །ཐེ་ཚོམ་ལ་ནི་ཛ་ཉོན་ཀྱིས།

37. 念聲應無常、念聲應常法、或常或無常。有說疑皆惑，

།ཁྱབ་པར་བཞེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའང་ཡོད། །རང་མཚན་དང་ནི་སྤྱི་མཚན་གཉིས། །རིམ་བཞིན་སྣང་ཡུལ་བྱེད་པའི་བློ།

38. 另說疑惑及，非惑疑二說。循次將自共，相作現境心，

།མངོན་སུམ་དང་ནི་རྟོག་པའོ།།དེ་ཡང་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི། །རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། །དབྱེ་ན་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་དང་།

39. 現識及分別。無分別無謬，此心謂現識。分「根現」「意現」，

།རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞི། །འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་སྟེ་རྟེན་དང་ཡུལ། །གནས་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལའོ། །བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས།

40. 「自證」「瑜伽」四。謬因四「所依」，「等無間」「境」「處」。由根增上緣，

།བྱུང་བའི་མངོན་སུམ་དབང་མངོན་ཏེ། །དེ་ལ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ནས། །རེག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་བར། །ལྔ་ཡོད་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་།

41. 所生根現識；從執色根現，至執觸共五。五根現各別，

།ཚད་མ་དང་ནི་བཅད་ཤེས་དང་། །སྣང་ལ་མ་ངེས་པ་གསུམ་ཡོད། །བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས། །བྱུང་བའི་མངོན་སུམ་ཡིད་མངོན་ཏེ།

42. 皆有「量」「再決」，「見而不悟」三。由意增上緣，所生意現識，

།གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལྔ་ཡོད། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི། །འཛིན་རྣམ་རང་རིག་མངོན་སུམ་སྟེ། །དེ་གཉིས་ལ་ཡང་གོང་ལྟར་དུ།

43. 執色意現五。無分別無誤，內識自證現。「意」「自」二如上，

།ཚད་མ་ལ་སོགས་གསུམ་གསུམ་བཤད། །དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི། །བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི། །ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི།

44. 各有量等三。瑜伽現識由，增上止觀之，雙運定所成，

།འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན། །རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ནི། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གསུམ། །ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རེ་རེ་ལའང་།

45. 乃聖續現識。以所依門分，聲獨大乘三。依性門分三，

།མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་དང་གསུམ། །ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའོ། །ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ནི།

46. 「見」「修」「無學」三。境門分二知，「盡有」「如所有」。反之似現識，

།འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས།

47. 「謬」及「知世俗」，「比度」「比度生」，「憶念」及「希求」，「眼翳似現識」，

།ཞེས་གསུངས་དང་པོ་དྲུག་པོ་ནི། །རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། །ཐ་མ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་བློ། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་སྟེ།

48. 所言前六者，「分別似現識」；後者眼翳心，「無分別似現」，

།གོ་དོན་རིགས་རྒྱན་སོགས་སུ་ལྟོས། །རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དང་། །མེད་པ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་བློ། །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་དོན་གཅིག་གོ

49. 其義觀《量嚴》！「無分別似現」、「明見無之識」、「無別倒」同義。

།དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ། །འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་རྟོག་པ་སྟེ། །དབྱེ་བ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་དང་། །རྟོག་པ་དོན་མི་མཐུན་དང་གཉིས།

50. 堪合聲義總，耽執謂分別。可分「合義」與，「不合義」兩者、

།མིང་སྦྱོར་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་གཉིས། །བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། །དོན་གཞན་ལ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་གྱི།

51. 「合名」「合義」二、「依詞者分別」、「於他處增益」、「隱蔽義者」三，

།རྟོག་པ་གསུམ་སོགས་དབྱེ་ཚུལ་མང་། །གཞན་ཡང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི། །རྟོག་པ་གསུམ་ཡོད་དོན་རིམ་བཞིན། །སྒྲ་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་འཛིན་པ་དང་།

52. 分類法繁多。聞思修三之，分別亦有三：「僅執取聲總」、

།དོན་ལ་བསམས་ནས་ངེས་རྙེད་དང་། །བསམ་བྱུང་དོན་ལ་ཡང་ཡང་དུ། །འདྲིས་པའི་གོང་སའི་ཞེན་རིག་གོ །ཚད་མའི་གྲངས་ལ་མང་ཉུང་གི

53.「思後生定解」，反覆修思義，「上乘之耽執」。關於量之數，

།ལོག་རྟོག་བྱུང་ཚུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། །རྒྱང་འཕེན་པ་དང་གཅེར་བུ་པས། །མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་ཙམ་འདོད། །གྲངས་ཅན་པ་ནི་མངོན་རྗེས་དང་།

54. 邪執如下述，順世及裸形，現量僅有一；數論許三量：

།སྒྲ་བྱུང་ཚད་མ་གསུམ་ཡིན་ཟེར། །རིགས་པ་ཅན་པས་དེ་གསུམ་སྟེང་། །དཔེ་ཉེར་འཇལ་དང་བཞི་རུ་འདོད། །རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི་དེ་བཞི་དང་། །

55.「現」「比」「從聲生」；吠陀此三上，加「度喻」共四；伺察派許六：

།དོན་ཤུགས་གོ་བའི་ཚད་མ་དང་། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚད་མ་དང་། །དྲུག་པོ་ཀོ་ནར་གྲངས་ངེས་ཟེར། །ཙ་ར་ཀ་པས་དེ་དྲུག་སྟེང་།

56. 前四加二量：「實際會意量」，「無事物之量」；此上匝日嘎，

།རིགས་པ་དང་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་གྲགས་པ་དང་སྲིད་པ་དང་། །སྙམ་སེམས་པ་ཡི་ཚད་མ་བཅས། །བཅུ་གཅིག་ཏུ་ནི་གྲངས་ངེས་ཟེར།

57. 加「理」及「不得」，「共許」及「可能」，「思考」之正量，共有十一種。

།རང་ལུགས་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས། །དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སླུ་བའི། །རིག་པ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དབྱེ་ན་མངོན་རྗེས་ཚད་མ་གཉིས།

58. 自宗現比二。新證無誑賴，此心謂量性，分二「現」「比」量。

།གཞན་ཡང་རང་ལས་ངེས་པ་དང་། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས། །སྒྲས་བརྗོད་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བུ་དང་། །ངག་དང་ཤེས་པ་ཚད་མ་གསུམ།

59.「從自決定量」，「從他定」二量。詞義分「士夫」、「我」及「識」三量。

།རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། །ལྐོག་གྱུར་དོན་འཇལ་རྗེས་དཔག་སྟེ། །དབྱེ་ན་དངོས་སྟོབས་གྲགས་པའི་དང་། །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུམ་དུ་བཤད།

60. 依正因得知，隱義謂比度。分「事勢」「極成」、「信許」三比度。

།རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས། །དོན་གཅིག་ཏུ་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །རང་གི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་སྟེང་དོན། །སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི།

61. 應知比度與，比量為同義。 依自或他力，於已自所量，

།ངེས་པ་རང་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས། །འདྲེན་པའི་ཚད་མ་རང་ལས་དང་། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན། །རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི།

62. 定「無則不生」，乃從自定量，或從他定量。自證瑜伽現，

།ཚད་མ་གཉིས་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གོམས་པ་ཅན། །གང་རུང་སྦྱར་བའི་ཚད་མ་ལྔ། །རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན།

63. 「二量」及「比度」，「見功能者量」，「習者量」五者，從自決定量。

།གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། །སྒྲས་བརྗོད་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། །དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །མངོན་སུམ་འཁྲུལ་རྒྱུ་ཅན་དང་གསུམ།

64. 從他決定量，詞義分三別：初者及不專，具謬因現識。

།སྣང་བ་རང་དང་བདེན་པ་གཞན། །སྤྱི་ནི་རང་དང་ཁྱད་པར་གཞན། །སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཞན་ངེས་ཀྱི། །ཚད་མ་གསུམ་སོགས་བཤད་མོད་ཀྱི།

65. 「現自諦實他」、「共自異差別」、「現亦從他定」，雖說有三量，

།དངོས་བཏགས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་གཅེས། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ། །ཚད་མས་ཁྱབ་ཀྱང་ཆོས་དེ་ལ། །གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ།

66. 應知實設別。他定量雖量，然於某法上，立他定量時，

།དེ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱབ་པ་ལ་སོགས་ཞིབ་ཆ་དགོས། །ཡུལ་ལ་སྣང་གཟུང་ཞེན་འཇུག་བཞི། །སྣང་ཡུལ་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་།

67. 於彼定無量，應知其差異！「現」「取」「耽」「趨」四，「見」「取」境同義，

།ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི། །སྐྲ་ཤད་འཛག་སྣང་སོགས་མ་གཏོགས། །ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྣང་ཡུལ་ཡོད། །ཞེན་ཡུལ་རྟོག་པའི་བློས་ཆོས་ཏེ།

68. 除無待外境，眼翳力謬見，識皆具現境。分別法耽境，

།རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཀུན་ལ་ཡོད། །འཇུག་ཡུལ་ཚད་མས་བཅད་དོན་ཏེ། །ཚད་མ་དང་ནི་དེ་ལྡན་གྱི། །སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན།

69. 遍合義分別。趨境量決義，遍佈諸正量，並遍諸士夫。

།རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་རྟོག་པ་ལ། །སྣང་ཡང་དེ་ཡི་སྣང་ཡུལ་མིན། །དེ་བཞིན་དེ་ཡི་སྣང་ཡུལ་ནི། །ཞེན་ས་ཡིན་ཡང་ཞེན་ཡུལ་མིན།

70. 分別心耽境，雖見非現境；雖耽此現境，然非所耽境。

།དབང་མངོན་རྣམས་ལ་དམིགས་རྐྱེན་དང་། །བདག་རྐྱེན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གསུམ། །གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ། །རང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི།

71. 根現由「所緣」、「增上」「等無間」。執色根現之，「所緣」謂某境，

།རྐྱེན་དེ་དེ་ཡི་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན། །མཚན་གཞི་དཔེར་ན་གཟུགས་ལྟ་བུ། །དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་རང་དབང་དུ། །སྐྱེད་བྱེད་རྐྱེན་དེ་བདག་རྐྱེན་ཏེ།

72. 於彼呈自像，事例如色法。某緣力令彼，自在生「增上」。

།ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི། །བདག་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་དང་པོ་ནི། །དེ་ཡི་བདག་རྐྱེན་ཡིད་དང་ནི། །གཉིས་པ་མིག་དབང་ལྟ་བུའོ།

73. 增上緣有二：共與不共緣。前者乃意根，後者如眼根。

།དེ་འདྲའི་དབང་མངོན་གསལ་རིག་ཏུ། །སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག། བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ལྟ་བུའོ།

74. 第三緣之力，根現成明觀，等無間緣謂，根現前意識。

།དེ་ཡིས་སྒྲ་འཛིན་སོགས་ལའང་འདྲ། །སེམས་ཙམ་ལུགས་ལ་བདག་རྐྱེན་དང་། །དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཕལ་ཆེར་འདྲ། །དམིགས་རྐྱེན་ལ་ནི་དངོས་བཏགས་ཀྱི།

75. 執聲等亦是。唯識說增上，宛如等無間。實設所緣之，

།འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད། །འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། །དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན། །ཡིད་མངོན་དང་ནི་དབང་ཡིད་གཉིས།

76. 安立法不同。意現生法謂：根現二剎後，意現初剎生，

།སྤེལ་མར་སྐྱེ་དང་འགྲོས་གསུམ་དང་། །རྒྱུན་གྱི་ཡིད་མངོན་འདོད་ཚུལ་རྣམས། །མི་འདོད་རང་ལུགས་དབང་མངོན་གྱི། །རྒྱུན་མཐའ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་བཞེད།

77.「輪起」及「三行」，「嚴宗」等不許，自許意現時，乃根最終際。

།རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཁྱད་པར་ཡང་། །ཕལ་ཆེར་གོང་སྨོས་ཤེས་པར་ནུས། །དབང་ཤེས་དང་ནི་མངོན་སུམ་གཉིས། །རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན།

78.「分」「無分別」異，可因上述知。根識與現識，僅屬無分別。

།ཡིད་ཤེས་ལ་ནི་རྟོག་བཅས་དང་། །རྟོག་མེད་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནི། །སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས།

79. 意識具分別，及無分別二。「心」「意根」及「識」，同義且異名。

།དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་པར་དྲུག་ཡོད། །སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཅིག་སྟེ།

80. 可分從眼識，至意識六者。心王心所中，五十一心所：

།ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ངེས་ལྔ། །དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་གཞན་འགྱུར་བཞིའོ། །ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སེམས་པ་དང་།

81.「五遍」「五別境」，「十一善」「六惑」，「二十隨」「四轉」。「受」「想」及「思」「觸」，

།ཡིད་ལ་བྱེད་དང་རེག་པ་ལྔ། །གཙོ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་ནི། །འགྲོ་ཕྱིར་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱའོ། །འདུན་པ་མོས་པ་དྲན་པ་དང་།

82.「作意」五遍行，諸心相應爾，故稱五遍行。「欲」及「勝解」「念」，

།ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ལྔ་བོས་ཡུལ། །བྱེ་བྲག་པ་ལ་འཇུག་ངེས་ཕྱིར། །ཡུལ་ངེས་ཞེས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །དད་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད།

83.「定」「慧」五趨入，個別境緣故，故稱五別境。「信」與「慚」及「愧」，

།འདོད་ཆགས་དང་ནི་ཞེ་སྡང་དང་། །གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་གསུམ། །བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་སྦྱངས་བག་ཡོད་དང་། །བཏང་སྙོམས་རྣམ་པར་མི་འཚེ་རྣམས།

84.「離貪」及「離嗔」，「離痴」三善本，「勤」「輕安」「行捨」，「不放逸」「不害」，

།གཉེན་པོ་ངོ་བོ་མཚུངས་ལྡན་སོགས། །ཅི་རིགས་སྒོ་ནས་དགེ་བའོ། །འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་དང་། །མ་རིག་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བ་དྲུག

85. 相應及對治，性門等立善。「貪」「嗔」「痴」「慢」「疑」，「邪見」等六者，

།རྩ་ཉོན་ཡིན་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་ནི། །ཉོན་མོངས་བྱེད་པའི་གཙོ་བོའོ། །ཁྲོ་དང་ཁོན་འཛིན་འཆབ་དང་འཚིག །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་སྒྱུ་དང་གཡོ།

86. 心續主煩惱，故根本煩惱。「忿」「恨」「覆」及「惱」，「嫉」「慳」「誑」「諂」「橋」，

།རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ངོ་ཚ་མེད། །ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་རྒོད་མ་དད་དང་། །ལེ་ལོ་བག་མེད་བརྗེད་ངས་དང་། །ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་གཡེང་བཅས།

87. 「害」「無慚」「無愧」，「昏沈」及「掉舉」，「不信」「懈」「放逸」，「失念」「非正知」，

།ཉི་ཤུ་རྩ་ཉོན་འཕེལ་སྐྱེ་དང་། །ཉེ་ཕྱིར་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སོ། །གཉིད་འགྱོད་རྟོག་དཔྱོད་གཞན་འགྱུར་ཏེ། །ཀུན་སློང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་ཀྱིས།

88. 「散亂」隨主惑，故稱隨煩惱。「眠」「悔」及「尋」「伺」，隨「念」「相應」力，

།དགེ་དང་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་བ། །ཐལ་འགྱུར་བ་དང་བྱེ་སྨྲ་གསུམ།

89. 「善」「非善」「無記」，轉成他屬性。隨經中觀師，應成及有部，

།མངོན་སུམ་ལ་ནི་ཡིད་དབང་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་འདོད་དེ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན། །མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ།

90. 「意」「根」「瑜伽」之，現識許三種，不許自證現。經部及唯識，

།རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་བས། །དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་རང་རིག་དང་། །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཞིར་བཞེད་དོ།

91. 瑜伽行中觀，「意」「根」及「自證」，「瑜伽」現共四。

།འདིར་ནི་མང་དུ་དོགས་པའི་ཕྱིར། །ཕལ་ཆེར་རྐང་གྲངས་ཙམ་ཞིག་བསྟན། །སོ་སོའི་མཚན་གཞི་གོ་དོན་སོགས། །སྤྱི་དོན་རིགས་རྒྱན་སོགས་ལ་ལྟོས། །

92. 因疑成繁多，僅示其數量，欲知義事例，《共義》《理嚴》習。

བློ་གྲོས་ཞིབ་མོས་བླང་དོར་གྱི། །བློ་ཡི་སྣ་རིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །བློ་རིགས་སྡོམ་ཚིག་མདོར་བསྡུས་འདི། །བློ་བཟང་མིང་ཅན་ཞིག་གིས་བཀོད།

為使深慧力，善辨取捨故，洛桑之名者，撰此攝頌文，

།འདིར་འབད་དགེ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ལེགས་ཉེས་ལྟ་བའི་མིག་ཕྱེ་ནས། །མ་ནོར་ལམ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག

願以此勤力，具眼辨善惡，究竟妙善道，早得遍智果。

།ཚུལ་འདི་ལྷག་བསམ་དགེ་བ་ཅན། །དགེ་སློང་ངག་དབང་བཟོད་པ་ཡིས། །མཐུན་རྐྱེན་སྦྱར་ཏེ་བར་དུ་བསྒྲུབས། །འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་མཐུས།

淨意善比丘，阿旺索巴捐，資助而圓滿。願三世善力，

།ཚེ་འདིའི་ཕ་མས་ཐོག་དྲངས་པའི། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་རིམ་བརྒྱུད་ནས། །སྐུ་གསུམ་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །

今世父母及，如遍虛空眾，經暇滿善道，急速證三身！

西藏原文主要參考由藏傳佛法教典中心（བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས།）所出版印刷的2014年版本。

蔣揚仁欽恭譯
於北印度達薩
2015年5月22日